

Kontrollköp – ålderskontroll vid försäljning av folköl, tobak och receptfria läkemedel

Göran Lundahl

Uppdraget

- Kartlägga erfarenheterna av provköp
- Analysera rättsliga aspekter av metoden
- Utredda möjligheten, nyttan och lämpligheten av att införa provköp som tillsynsmetod vid försäljning av folköl, tobak och receptfria läkemedel

-
- Bara provköp av personer över 18
 - Bara de uppräknade områdena
 - Inte näthandel

Bakgrunden

- Alkoholpolitiska mål
- Tobakspolitiska mål
- Folkhälsomål för läkemedel
- Pågående provköpsverksamhet i kommunerna
- JO:s bedömning av provköp

Kartläggningen

Servering

STAD-modellen

—

Ansvarsfull

Alkoholservering

—

Berusningsstudier

Detaljhandel

Visa-Leg

—

STAD-projektet

—

Sanktionsmodellen

Kartläggningen - volym

	Servering Tillstånd	Servering Folköl	Handel Folköl	Handel Tobak
2008	87	11	75	77
2009	67	10	101	144
2010	11	0	3	7
2011	0	0	0	2

Kartläggningen, forts...

Förekomsten av rutiner för provköp?

- Olika modeller/delar av modeller
- Brister i sak; ansvarsförhållande, urval, förberedelse, information
- Brister i dokumentation
- Uppföljning/återköp

Samråd som en del av kartläggningen

- Statens folkhälsoinstitut
- STAD
- Läkemedelsverket
- Föreningen länsstyrelsenas alkoholhandläggare (FLA)
- Kommunala alkoholhandläggares förening (KAF)
- SKL
- RPS
- Läkemedelsverket

Förslagen

Inledande bedömning:

Det behövs fler tillsynsbefogenheter för att tillsynsmyndigheterna ska kunna upprätthålla åldersgränsen vid försäljning av folköl, tobak och receptfira läkemedel

Det finns inte ett lika starkt behov vad gäller tillsyn över servering eller nikotinläkemedel på apotek.

Förslagen, forts...

Förslag:

Provköp - som ska kallas kontrollköp - ska kunna användas för att kontrollera åldersgränsen vid köp av folköl, tobak och receptfria läkemedel

Köpet får genomföras utan att näringsidkaren underrättas i förväg. Snarast efter ett köp ska näringsidkaren underrättas.

Problem och avvägningar

- Dold myndighetsutövning i sig
- Dold myndighetsutövning vs. Integritetsskyddet i bl.a. regeringsformen och Europakonventionen
- ”Brottsprovokationsinslaget”
- Ändamålsprincipen
- Behovsprincipen
- Proportionalitetsprincipen
- Arbetsrätt, säkerhet m.m.
- ”Smittoeffekt”

Problem och avvägningar

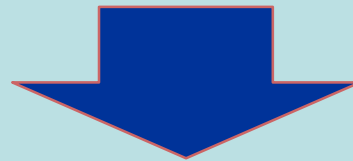
- Dold myndighetsutövning i sig
- Dold myndighetsutövning vs. Integritetsskyddet i bl.a. regeringsformen och Europakonventionen
- ”Brottsprovokationsinslaget”
- Ändamålsprincipen
- Behovsprincipen
- Proportionalitetsprincipen
- Arbetsrätt, säkerhet m.m.
- ”Smittoeffekt”

Slutsats

I Restriktivitet

II Så mycket öppenhet som möjligt

III Rejäl reglering av form och färg

KONTROLLKÖP

Det fortsatta arbetet ...

- Remissrunda
- Sammanställning av svaren
- Lagrådsremiss framöver

FRÅGOR

